

Synshandicap Nyhedsbrev fra Videncenter for Synshandicap
Nr. 2/1996

INDHOLD

Kultur for alle?

Oversigt over danske videoer og dias
visinfo.dk - Videncentrets internetserver

Bmus - blindehistorisk database

Alternativ behandling

Undervisningsmateriale om natur/teknik

Bulletin Board for mobility-instruktører

Fokus på udviklingshæmmede voksne med synshandicap

Ny video: synshandicap blandt udviklingshæmmede

Arbejdsgruppe om edb

Lydavisen i Danmark

Nye bøger i Videncenteret

"Når syn og hørelse svigter" (ny publikation)

Dansk udviklingsprojekt om orienteringshjælpemidler til
synshandicappede

Internationalt blindehistorisk netværk

Kolofon

Kultur for alle?

FN's standardregler om lige muligheder for handicappede har foranlediget flere aktiviteter, bl.a.: Et tværministerielt udvalgsarbejde vedrørende tilgængelighed, temaugge på landets hjælpemiddelcentraler, et nyt center for universelt design.

Også på det kulturelle område er der initiativer. I efteråret 1996 nedsatte kulturminister Jytte Hilden en arbejdsgruppe til belysning af de overordnede problemstillinger vedrørende den fremtidige kulturpolitik i forhold til handicappede. Arbejdsgruppens udkast til betænkning blev diskuteret på en konference i november. Et af arbejdsgruppens temaer har været handicappedes adgang til information inden for det kulturelle område. Dette emne er basalt for blinde og svagsynedes muligheder for kulturel tilgængelighed.

Det kulturministerielle initiativ og den løbende debat om tilgængelighed inspirerede Videncenter for Synshandicap og Blindehistorisk Museum til sammen med "Blindesagen" at se på tilgængeligheden til museer og udstillinger. Tilgængelighed er efterhånden en vel indarbejdet glose, men den er endog meget svær at få øje på i det danske museumsbillede. Ikke mindst når der sættes fokus på temaet information.

Den nævnte stikprøveundersøgelse på fire udvalgte kulturtilbud bekræftede, at bortset fra et tilbud om handsker et sted og en walkman et andet, har man ikke tilbud til blinde. Svagsynede og normaltseende, der har læseproblemer eller problemer med læseafstand, må gå på "skattejagt" efter skilte og tekst. Det anbefales at medbringe både lommelygte, lup og kikkert for at opnå det bedst mulige udbytte af den trykte formidling. Symptomatisk var den bedste skiltning og tekstning forbudsskiltningen (Må ikke røres! Rygning forbudt!). Museer er underlagt en række særlige krav på baggrund af hensyn til fredning, sikkerhed og konservering. Men disse bliver i alt for høj grad brugt som undskyldning for ikke at sørge for god, konsekvent formidling til synshandicappede. Dertil kommer klassiske æstetiske forventninger, som utilsigtet får kommunikationsmæssige konsekvenser for syns- og læsehandicappede. Artiklen om de (u)tilgængelige museer kan læses i "Blindesagen" nr. 8, 1996 - eller rekvireres i kopi fra Videncentret.

Kursus på Museumshøjskolen

Men der sker noget på området. Museumshøjskolen afvikler i efteråret 1997 et kursus i samarbejde med Videncenter for Synshandicap og Blindehistorisk

Museum. Kursusindholdet vil afspejle de her nævnte problemer tillige med døve, høre- og læsehandicappedes situation. Kurset har arbejdstitlen "Museer for Alle" og henvender sig til museernes formidlingsmedarbejdere og frontpersonale.

Imidlertid forekommer der, som stjerneskud, (fem-stjernede) udstillinger, som ganske uforvarende opfylder tilgængelighedskravet: fx en duftudstilling. I Nikolaj udstillingbygning i København, er der frem til 15 december 1996 en installation af dufte opbevaret i 29 krukker, fremstillet til formålet af den Kongelige Porcelænsfabrik. Dufte fra 28 forskellige lande i krukker spændende fra kaskelot-hvalens kirtelsekret (ambra) til lavendel og rose." En stærk, billedskabende installation, som åbner for fordybelse og mange lag af sanselig indsigt" for at citere de udstillende kunstnere.

Oversigt over danske videoer og dias

Videncentret har fået flere henvendelser om, hvilke relevante oplysende materialer der findes på video eller dias om synshandicap. I denne forbindelse efterlyser Videncentret oplysninger om, hvilke danske videoer og dias-produktioner der findes om synshandicap. Det er et krav, at video/dias-produktionerne må udlånes til fagligt relevante formål. Vi hører meget gerne fra dig, hvis du kan bidrage med oplysninger om emnet.

visinfo.dk - Videncentrets internetserver

Videncentrets internetserver er vært for en hjemmeside, som giver en samlet indgang til danske hjemmesider og derfra links til relevante/interessante hjemmesider i cyberspace. På adressen <http://www.visinfo.dk> findes en fælles hjemmeside for "Synsdanmark", hvorfra man kan søge information om følgende institutioner, organisationer og konsulentordninger: Foreningen af forældre til synshandicappede, Institutet for Blinde og Svagsynede, Refsnæsskolen, Statens Øjenklinik, Synskonsulenternes Samråd, Dansk Blindesamfund og Videncenter for Synshandicap.

Flere af hjemmesiderne er fortsat under opbygning, og nye kommer til. I støbeskeen er hjemmesider for Dansk Blindesamfunds Ungdom, Blindehistorisk Selskab og Blindehistorisk Museum. På de respektive hjemmesider præsenterer udbyderne sig selv med relevante informationer, ligesom der er oprettet links til hjemmesider for andre handicaporganisationer og videncentre i Danmark og udlandet.

Ved opbygningen af hjemmesiderne følger Videncentret de internationale retningslinier for design af universelt tilgængelige hjemmesider.

Informationssøgning og vidensformidling via Internettet bliver en stadigt mere udbredt kontaktform mellem vidensefterspørgere og vidensudbydere - ligesom det bliver den enkelte borgers hurtigste adgang til kommunikation med offentlige myndigheder. Det er derfor vigtigt, at der på et tidligt stadie i udviklingen af disse informationsstrukturer sker en koordination mellem synsområdets statslige, amtslige og private vidensudbydere. Videncentrets tilbud om at være vært for andre synshjemmesider er en brik i denne koordination. Det skal være med til at sikre, at informationssøgende brugere møder en generel og struktureret indgang til området med mulighed for mere specialiseret informationssøgning, afhængigt af brugerens behov. Samtidig giver det udbyderne mulighed for at samle erfaringer mht. brug af Internet som informationskanal.

Yderligere oplysninger om internetserveren og retningslinier for design af hjemmesider kan fås ved henvendelse til Videncenter for Synshandicap. Kontaktperson: Helle Bjarnø Jørgensen, e-post: hbj@visinfo.dk .

Bmus - blindehistorisk database

Blindehistorisk Museum på Institutet for Blinde og Svagsynede har gennem årene samlet en mængde skriftlige kilder i form af bøger, rapporter, pjecer mm. Materialet er væsentligt som kilde til studier i blinde og svagsynedes historie. Hidtil har materialet kun været delvist registreret og systematiseret. Videncentret har nu etableret et projekt, der sikrer, at samlingen registreres i en specialdatabase. Efter at bøgerne er inddateret og forsynet med emnekoder (DK5-tal) og opstillingssignatur, bliver de sat på plads i Blindehistorisk Museum, hvorfra et udlån kan finde sted efter aftale med museets leder Mogens Bang i museets åbningstid (tirsdage kl. 13-15, tlf: 39 62 41 00).

I Videncentrets BRS-base kaldes Blindehistorisk Museums samling for BMUS. BMUS er søgbar via Videncentrets hjemmeside og kan findes under flg. internet-adresse: <http://www.visinfo.dk/netahhtml/brshome.htm> .

Efter at have valgt search på BRS-siden, vælges BMUS i databasefeltet. Vi gør opmærksom på, at søgeadgangen p.t. er på forsøgsstadiet. Der vil i løbet af foråret 1997 blive etableret en mere brugervenlig grænseflade inkl. en DOS-baseret af hensyn til fx talesyntese-brugere.

BMUS indeholder i skrivende stund ca. 500 poster, og nye poster inddateres hver dag.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Videncenter for Synshandicap. Kontaktperson: Finn Christiansen.

Alternativ behandling

Siden september i år har Videntret arbejdet med at indsamle og bearbejde materiale om alternativ behandling af synshandicap. Det sker med henblik på at offentliggøre en rapport om området i løbet af 1997.

Videntret er blevet hjulpet med materiale fra flere sider, bl.a. har overlæge Thomas Rosenberg, Statens Øjenklinik samt Dansk Blindesamfund stillet deres samlinger til disposition. Det samme har privatpersoner. Desuden er Videntret gennem en annonce i Dansk Blindesamfund medlemsblad kommet i kontakt med brugere af alternativ behandling. Endelig kommer rapporten til at indeholde interviews med alternative behandlere, læger, der benytter alternativ behandling samt læger, der ikke tror på effekten af alternativ behandling.

Det er et meget omdiskuteret og følelsesladet område, der her tages op. Holdningerne står stejlt, men det er ikke målet at tage parti for nogen af siderne. Derimod er det opgaven at formidle den eksisterende viden gennem en redegørelse, der tilstræber at give et systematisk overblik. Hermed ønsker Videntret at bidrage med informationer, som er mere oplysende og dokumenterede end de annoncer og redaktionelle omtaler, som via medierne skaber sensationshistorier og myter om resultaterne af diverse behandlingsformer.

Det alternative behandlingsområde er et kommercielt tilbud omfattet af forskellige love og regulativer, som skal sikre forbrugerne mod vildledende markedsføring, skadelige produkter og behandlinger. Som på ethvert andet område, hvor man betaler for en ydelse, er det op til forbrugeren selv at træffe valg vedrørende brug af den ene eller anden form for alternativ behandling. Som forbruger kan man være mere eller mindre afklaret og vidende om de valg, man træffer. Videntret ønsker, med den dokumentation, som nu indsamles og bearbejdes, at bidrage til at skabe mere viden om, hvordan alternativ behandling tilbydes til og benyttes af synshandicappede.

Rapporten struktureres efter de lægelige diagnoser for øjensygdomme, således at man kan se hvilke alternative behandlingsformer, der anvendes for hvert synshandicap. Videntret bestræber sig på at dække området så bredt som muligt, så hvis nogen sidder inde med informationer om alternative behandlere af synshandicap eller brugere, der har prøvet det, er de velkomne til at kontakte Lars Davidsen på Videntret.

Undervisningsmateriale om natur/teknik

Sommeren 1996 afsluttedes et projekt om natur/teknik for synshandicappede elever, som blev afviklet i samarbejde mellem Videncenter for Synshandicap, Synskonsulenternes Samråd, Refsnæsskolen og Danmarks Lærerhøjskole. En af projektets konklusioner er, at lærere med enkeltintegrerede synshandicappede elever har stort behov for at udveksle erfaringer med kolleger. I projektet var der lagt stor vægt på erfaringsudveksling mellem de lærere, der deltog. En del af disse erfaringer er nu samlet i en mappe, der udgives af Videncenter for Synshandicap.

Det centrale i mappen er praktiske erfaringer fra undervisningen, som kan tjene til inspiration for andre. Adresselisten for natur/teknik-netværket findes også i mappen, så der er mulighed for at tage personlig kontakt til de lærere, der har leveret materiale. Derudover findes der i mappen også beskrivelser af ressourcesteder (Refsnæsskolen, synskonsulenterne, DLH, Videncentret), litteraturlister og artikler. Nogle af disse artikler er referater af de oplæg, der blev holdt i projektet til inspiration og faglig udvikling.

Mappen tilbydes til natur/teknik-lærere med synshandicappede elever, opsporingen af disse sker i samarbejde med de amtslige synskonsulenter. Mappen tilbydes i en abonnementsordning, hvor der løbende sendes nyt materiale ud. Dette materiale er fx nye beskrivelser af undervisningsforløb og aktiviteter, som løbende indsendes fra netværket.

Yderligere oplysninger fås hos Videncenter for Synshandicap. Kontaktperson: Dorte Herholdt Silver.

Bulletin Board for mobilityinstruktører

Informationsteknologiske projekter tager tid og har indbyggede "næser". At IT-projekter tager tid er dokumenteret i flere rapporter. Tidsaspektet berører både projektforløbet, udviklingen af IT-teknologien og system samt ikke mindst brugernes reaktioner og accept af projekternes tiltag. "Næserne" uddeles til ledere af IT-projekterne for overskridelser af tidsrammer og ikke mindst budgetmæssige overskridelser. Blandt meget omtalte danske problemprojekter kan nævnes DORA (i Danmarks Radio), VUE (undervisningsministeriets database-system for de videregående uddannelser) og databasen Retsinformation.

Det er således ikke et uproblematisk område, Videncentret bevægede sig ind på i 1994 med et bulletin board-projekt for mobilityområdet, selv om dette projekt mere handler om kommunikation end om opbygning af databaser. Projektet sluttede ved udgangen af 1995.

Hvad er mobility?

Mobility er evnen til som synshandicappet at komme sikkert fra et sted til et andet på den mest hensigtsmæssige måde - kort sagt evnen til at færdes. Uddannelsen af danske mobilityinstruktører foregår på Institutet for Blinde og Svagsynede. Mobilityinstruktørerne arbejder typisk som amtslige konsulenter. En del af mobilityinstruktørerne er samtidig også synskonsulenter i amterne.

Projektets formål

Projektet havde to hovedformål:

1. At udvikle et system/model(ler) for systematisk opsøgning og indsamling af viden nationalt og internationalt.
2. At undersøge, hvorledes Bulletin Board (BB) kan anvendes til vidensformidling i en faggruppe.

Udgangspunktet var, at der på mobilityområdet var behov for en formaliseret vidensindsamling. Instruktørerne arbejder lokalt i amterne eller på en institution og kan savne et fagligt netværk til udveksling af spørgsmål og erfaringer. Det var derfor oplagt at benytte netop dette område i et forsøg på opbygning af modeller og systemer for vidensindsamling og vidensformidling.

Forløb

Der blev oprettet et lukket mobility-område på Institutet for Blinde og Svagsynedes Bulletin Board (IBSIS). Modem blev gratis udlånt. Desuden blev der tilbudt brugerkurser og gratis support. Projektet har indsamlet og systematiseret eksisterende litteratur, som i forskellige former er formidlet videre til hele faggruppen - også til de instruktører, som ikke var koblet på BB.

Projektet har fundet og overvåget Internet-konferencer om mobility og formidlet viden herfra til det danske BB.

Resultater

Mobilityområdet på IBSIS er stadig aktivt, men på lavt blus. Årsagerne til den lave aktivitet diskuteres i projektrapporten og ligger bl.a. i, at instruktørerne mangler uddannelse og erfaring i anvendelse af IT, manglende praktiske forudsætninger på arbejdspladsen, konkurrencen fra Internettet samt urealistiske forventninger.

Projektet havde mange positive resultater, som har indflydelse på faggruppens kommunikation og erfaringsudveksling samt for Videncentrets valg af IT-strategi i forhold til denne og andre faggrupper, institutioner og organisationer.

Projektet har bl.a. styrket faggruppens netværk ved at støtte integrationen af IT-kommunikation i det daglige arbejde og ved at være med til at sætte elektronisk kommunikation på dagsordenen. Af brugerevalueringen fremgår det, at projektet har været inspirerende, og at det har medvirket til at styrke forståelsen af, at det er vigtigt at forbedre erfaringsudvekslingen og den kollegiale kontakt i faggruppen.

Perspektiver

Mobility/Bulletin Board-projektet har givet en faggruppe og Videncentret erfaringer med IT-kommunikation. Det har medført, at faggruppen har fået taget hul på hele IT-diskussionen, elektroniske netværk m.m., så man her er længere fremme end andre.

Erfaringerne viser, at der kræves en smidig adgang til de teknologiske muligheder for at benytte elektronisk kommunikation i det decentrale system. Et stabilt netværk kan ikke baseres på faggruppens private udstyr, men må baseres på, at det nødvendige kommunikationsværktøj er til rådighed på arbejdspladsen. Dette aspekt af amternes infrastruktur er i en tidlig udviklingsfase i forbindelse med de enkelte amters udarbejdelse af interne informationssystemer, borgeradgang til informationer og strategier for ekstern kommunikation. Kun få amter og få arbejdssteder for synsrådgivning og -vejledning er overhovedet nået til den eksterne kommunikation på medarbejderniveau. Her må de enkelte amters udvikling afventes. Men Videncentret kan bl.a. med Mobility/BB-projektet give synsområdets faggrupper nogle erfaringer, som kan inspirere til nye initiativer.

Den teknologiske udvikling i løbet af projektperioden har bevirket, at det i dag

er mere realistisk at pege på andre kommunikationsløsninger end et tekstbaseret DOS-styret Bulletin Board. For det første er konsulenterne i det decentrale system udstyret med nyere grafiske brugergrænseflader (Windows eller Mac), hvorfor de kommandostyrede systemer (som bl.a. IBSIS) opleves som vanskelige og tidskrævende at bruge, især når systemet ikke bruges dagligt. Udviklingen trækker således klart i retning af grafiske brugergrænseflader. Synskonsulenternes Samråd har bl.a. besluttet, uddannet sig til og iværksat en elektronisk konference for synskonsulenter baseret på programmet First Class. Dette system benyttes bl.a. også af svagsynede børn i Ribe Amt. Det afprøves p.t., om log-text kan anvendes sammen med First Class.

Videncentrets Internet-projekt undersøger i øjeblikket mulighederne for at stille Videncentrets server til rådighed for elektroniske konferencer for faggrupper på synsområdet herunder evt. en skolekonference for erfaringsudveksling mellem lærere med enkeltintegreerede synshandicappede elever. Fordelen ved dette er, at brugerne af konferencerne samtidig vil kunne anvende andre faciliteter på serveren, f.eks. Videncentrets specialdatabaser og e-post.

Sammen med opbygningen af hjemmesider for synssystemets organisationer, institutioner, faggrupper m.m. sikres dermed et koordineret samarbejde, hvorved synssystemet vil fremtræde som et sammenhængende informationssystem. Brugeren vil opleve en informationsstruktur, som skaber muligheder for henvisninger og referencer systemets aktører imellem.

Der er skrevet projektrapport for Delprojekt 2, rapport for Delprojekt 1 er under udarbejdelse. Rapporterne kan bestilles i Videncentret.

Fokus på udviklingshæmmede voksne med synshandicap

Videncentret har undersøgt og kortlagt den decentrale indsats for udviklingshæmmede voksne med synshandicap. Næste nummer af "Synshandicap" bliver et temanummer om dette emne.

Undersøgelser viser, at der hos voksne udviklingshæmmede er en stor sandsynlighed for synsproblemer. Desværre viser undersøgelser også, at de færreste i gruppen kommer til regelmæssig synskontrol. Mennesker med udviklingshæmning kan derfor være unødvendigt handicappede som følge af en synsnedsættelse, som ikke er opdaget og dermed heller ikke behandlet med kompenserende optik, medicin eller operative indgreb. Den synshandicappede voksne med udviklingshæmning har brug for blindepædagogisk støtte for at klare en almindelig dagligdags livsførelse så selvstændigt som muligt.

Læs om dette i næste nummer af "Synshandicap". Videncenter for Synshandicap har i øvrigt udgivet en række informationshæfter om emnet og en video, som beskriver synsrelaterede forhold hos udviklingshæmmede voksne.

Ny video: Synshandicap blandt udviklingshæmmede

I december måned havde Videncenter for Synshandicap premiere på en ny videofilm: Synshandicap blandt udviklingshæmmede. Videoen er produceret i et samarbejde mellem Blindenetværket i Københavns Amt og Videncenter for Synshandicap.

Filmen sætter fokus på de synshandicapkompenserende metoder, der har vist sig at være hensigtsmæssige i forhold til svært udviklingshæmmede voksne. Der gives endvidere information om typer af synshandicap, som er hyppige blandt udviklingshæmmede: grå stær, synsnervesvind, kortikal synsnedsættelse og indskrænket synsfelt.

Temaer

Filmen er bygget op omkring fire temaer, der hver har at gøre med et område, hvor der er særlige problemer forbundet med synshandicappet. Der bliver vist principper for, hvordan man bedst ledsager en synshandicappet - med og uden kørestol - og hvordan pædagogen kan hjælpe den synshandicappede med spisning. Desuden vises eksempler på materialer til stimulation og beskæftigelse af synshandicappede og ideer til aktiviteter/tilbud, som synshandicappede selv kan udføre.

Erfaringer fra Københavns Amt

Blindenetværket i Københavns Amt består af 4 døgn- og 3 daginstitutioner for udviklingshæmmede voksne. Her har man igennem de senere år opbygget ekspertise i at give relevante tilbud til gruppen af svært udviklingshæmmede, der er blinde eller svagsynede. Ekspertisen er blandt andet et resultat af et tæt samarbejde med Øjenklinikken for pædiatrisk oftalmologi og handicap, som har givet det pædagogiske personale viden om beboernes synsmæssige diagnoser. Det er nogle af Blindenetværkets erfaringer, som her er samlet og gennem videofilmen gøres tilgængelig for pædagoger, der rundt omkring i landet arbejder med flerhandicappede mennesker.

Det er hensigten, at man skal kunne få et udbytte af at se filmen, hvad enten det foregår ved et personalemøde på en institution, eller ved at filmen indgår i et kursus eller undervisningsforløb. Som supplement til filmen har Videncenter for Synshandicap en del informationshæfter - bestillingsliste fås ved henvendelse til Videncentret.

Filmen varer 45 minutter og kan efter premieren udlånes til fagfolk inden for

det pædagogiske område ved henvendelse til Videncenter for Synshandicap.

Arbejdsgruppe om edb

Der er i foråret 1996 oprettet en uformel arbejdsgruppe, der beskæftiger sig med kortlægning og koordinering inden for området edb til synshandicappede. Gruppen består af synskonsulent Huno Jensen, afdelingsleder Jørgen Skovmand fra Institutet for Blinde og Svagsynede, konsulent Jytte Malmbæk fra Refsnæsskolen, IT-konsulent Bent Størup fra Synsrådgivningen i Fyns Amt, Knud Hedegaard Nielsen og edb-konsulent Henning Myrthue fra Skive Handelsskole, hjælpemiddelkonsulent Henrik Stensbøl fra Dansk Blindesamfund og Dorte H. Silver fra Videntcenter for Synshandicap. Som sin første opgave er arbejdsgruppen i gang med en kortlægning af opgavefordelingen i amterne henholdsvis de centrale institutioner. Arbejdsgruppens næste initiativ er et oplæg til standardsopsætninger for edb til synshandicappede. Til dette formål er der sammensat en særlig arbejdsgruppe, som holdt sit første møde den 30. oktober i år. Referater fra møderne i disse to arbejdsgrupper lægges på de to elektroniske bulletin boards IBIS og FC Ribe og kan også rekvireres fra Videntcentret.

Lydavisers i Danmark

Lydavisers er et vigtigt medium for mange mennesker med læseproblemer (synshandicappede, ordblinde, udviklingshæmmede). Der findes i Danmark et stort antal lokale lydavisers, som dækker minde geografiske områder.

Foranlediget af en henvendelse har Videncentret i samarbejde med Telemarketing-uddannelsen på Institutet for Blinde og Svagsynede udarbejdet en opdateret fortegnelse over danske lydavisers. Fortegnelsen kan bestilles i Videncentret.

Nye bøger i Videncentret - et udvalg af nye bøger, rapporter m.m. i Videncentrets bibliotek

Tekster på dansk

Poul Lüneborg: Blinde og svagsynedes hjælpemiddelforsyning - struktur og information, Dansk Blindesamfund, 1996

Patricia Sonksen og Blanche Stiff: Vis mig hvad mine venner kan se. En udviklingshåndbog for forældre til blinde og svagsynede børn samt fagfolk, Københavns Amts Informationsafdeling, 1994

J. H. van der Poel: Visuel Dysfunktion. Erkendelse af småbørns behov, SIKON, 1996 (oversat af Lilli Nielsen)

Winnie Ankerdal og Erik Thorsen: Undervisning af elever med synshandicap. Temahæfte 11, Undervisningsministeriet, Folkeskoleafdelingen, 1995

Charlotte Kirstine Gunnarsen: Handicappedes tilknytning til arbejdsmarkedet - en spørgeskemaundersøgelse, Formidlingscenter Øst, 1996

Laila Launsøe: Det alternative behandlingsområde, Akademisk Forlag, 1995

Undervise og lære - på vej mod det kognitive samfund. Hvidbog om almen uddannelse og erhvervsuddannelse, Kommissionen for de Europæiske Fællesskaber, 1995

Hjælpemiddelindustriens konkurrenceevne, F&U Centret for Hjælpemidler og Rehabilitering, november 1996

Henrik Lund-Andersen og Lis Kofoed Borrild: Øjensygdomme - Lærebog for sygeplejestuderende, 2 udg., Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 1991

Henrik Lund-Andersen og Lis Kofoed Borrild: Øjensygdomme, 4. udg., Munksgaard, 1995

Statistisk Tiårsoversigt 1996. Tema om sundhed og sygdom socialt set, Danmarks Statistik, 1996

Jeg er god nok (rapport fra debatdag i Synsrådgivningen i Fyns Amt), Fyns Amt, 1996

Laila Launsø & Olaf Rieper: Forskning om og med mennesker.
Forskningstyper og forskningsmetoder i samfundsforskningen, Nyt Nordisk Forlag
Arnold Busck, 1995

Optikhåndbogen. Håndbog om briller, kontaktlinser og andre optiske hjælpemidler.
Synoptik, Afdeling for Optik information Frihed til at vælge - handlingsplan for
handicappedes IT-brug. Forskningsministeriet 1996

Bofællesskaber for Hjerneskadede - En håndbog, Videnscenter for
Hjerneskade 1996

Tips, ideer og hjælpemidler for mennesker med udviklingshandicap,
Hjælpemiddelinstitutet, 1995

Et liv på egne præmisser - en vision for udviklingshæmmedes livskvalitet,
Amtsrådsforeningen i Danmark, 1996

Folke Johansen: Sådan fik danske blinde et skriftsprog. En historisk oversigt,
Institutet for Blinde og Svagsynede, 1987

Svend Ry Andersen: Med lup og pen. En øjenpatologs betragtninger, Scriptor,
1988

Thomas Bergman: Fingre, som ser, Forum, 1977

Tekster på andre sprog

Active Living through Physical Education: Maximizing opportunities for
students with a visual impairment, Canadian Council of the Blind, 2. udg. 1993

Adam Ockelford: Music matters. Factors in the music education of children and
young people who are visually impaired, Royal National Institute for the Blind
(RNIB), UK, 1996

Helios Annual Reports, E.I.A. 1995: Economic Integration, Functional
Rehabilitation, Education, Social Integration, HELIOS, 1995

The Toy Catalogue. Over 100 recommended toys for blind and partially
sighted children, RNIB + British Toy & Hobby Association, UK, 1996/97

Schools' catalogue (katalog over undervisningsmateriale og hjælpemidler til

anvendelse i undervisningen af synshandicappede børn), RNIB, UK, 1996

Optiske hjælpemidler, Rådet for tekniske tiltak for funksjonshemmede, Norge, 1994

Ian Bruce m.fl.: Blind and partially sighted adults in Britain: the RNIB survey, Royal National Institute for the Blind, 1991.

TIRESIAS. Research Information Handbook of Assistive Technology for Visual Disabled Persons, volume 1: Research. Red. af J. M. Gill m.fl. RNIB, London 1996.

Museer för alla? Museers och konsthallars tillgänglighet för personer med funktionshinder, rapport fra Statens kulturråd, Sverige, 1996

"Når syn og hørelse svigter"

Mange ældre har nedsat syn, nedsat hørelse - eller begge dele. Det kan give kommunikationsproblemer, men mange af disse kan undgås eller afhjælpes ved hjælp af enkle teknikker. Hæftet "Når syn og hørelse svigter" giver konkrete og enkle råd om kommunikation med ældre, der har problemer med syn, hørelse eller begge dele. Rådene lyder fx: "Placer dig, så du kan ses og høres: Sørg for at have ansigtet vendt mod personen, du taler med, eller: "Tiltræk dig personens opmærksomhed ved at nævne hans eller hendes navn eller ved en let berøring". Hæftet henvender sig især til personale i ældreplejen, fx hjemmehjælpere, hjemmesygeplejersker og personale på plejehjem, men mange af anvisningerne vil kunne finde generel anvendelse i arbejdet med mennesker som har syns- og/eller hørenedsættelse.

Hæftet er udarbejdet i et samarbejde mellem tre videncentre: Videncenter for Synshandicap, Videnscentret for Døvblindblevne og Videnscenter for døvblevne, døve og hørehæmmede. Udgivelse og udsendelse er sket i samarbejde med Kommunernes Landsforening og Forbundet af Offentligt Ansatte.

Hæftet er trykt i 55.000 eksemplarer. Det er i august og september udsendt til alle kommuner til uddeling i hjemmeplejen. Hæftet kan bestilles hos et af de tre videncentre. Det findes på lyd, punkt og sort.

Dansk udviklingsprojekt om orienteringshjælpemidler til synshandicappede

I slutningen af oktober i år udkom bogen "Find vej ... med øre, hånd og fod". Bogen beskriver forløb og resultater af Dansk Design Centers udviklingsprojekt om orienteringshjælpemidler til synshandicappede. Projektet beskæftigede sig med tre kategorier af orienteringshjælpemidler: taktile kort, elektronisk navigation og taktile ledelinier i gadebelægningen. Især for de to første områder har projektet fokuseret på at drage nytte af den nyeste teknologi inden for bl.a. edb-baserede kortdatabaser, satellit-navigation, talesyntese m.m. Projektet er foregået i samarbejde med bl.a. Instituttet for Blinde og Svagsynede, Dansk Blindesamfund, HT, DSB m.fl. Bogen koster kr. 198. Bestilling samt yderligere oplysninger: Dansk Design Center, tlf. 33 14 66 88.

Internationalt blindehistorisk netværk

Blindehistorisk Selskab afholdt i oktober en tre-dages international blindehistorisk konference. Der var knap 100 deltagere fra 15 lande. Ved konferencens afslutning blev der vedtaget en resolution, som opfordrer World Blind Union til at tage konkrete initiativer til bevarelse og udbygning af den blindehistoriske viden. Konferencen medførte også, at der er stiftet et internationalt blindehistorisk netværk, interesserede kan henvende sig til Jørgen Eckmann, formand for Blindehistorisk Selskab, tlf. 35 26 70 35, fax 35 26 70 36. Her kan konferencerapporten også rekvireres, den er på engelsk og fås på sort, punkt og diskette.

Kolofon

Nyhedsbrevet "Synshandicap" udgives af Videncenter for Synshandicap. Det udkommer fire gange om året i sort, på lyd, punkt og diskette samt på Institutet for Blinde og Svagsynedes bulletin-board "IBSIS" (område 10). Nyhedsbrevet findes også på Videncentrets hjemmeside.

Redaktion: Dorte Herholdt Silver
Ansvarshavende redaktør: Bendt Nygaard Jensen
Tryk: Illemann Tryk

Abonnement er gratis. Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Videncenter for Synshandicap
Rymarksvej 1, 2900 Hellerup
Fon: 39 40 31 00, fax: 39 61 94 14
E-post: visinfo@visinfo.dk, hjemmeside: <http://www.visinfo.dk/viis>

Videncenter for Synshandicap indsamler, bearbejder og formidler viden om synshandicap. Centret finansieres af amterne.